

FORS Montenegro –Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore

Projekti u 2010. godini

Br:1

Naziv projekta:

**Program dodjele grantova u oblasti
poljoprivrede – STARS**

Vrijeme realizacije:

mart 2010 – maj 2010

Donatori:

AED – Academy for Educational Development

Vrijednost projekta:

43.936,00 €

Ciljevi projekta:

- (1) Unaprjeđenje nivoa i kvaliteta poljoprivredne proizvodnje;
- (2) Izgradnja prepoznatljivog imidža poljoprivrednih proizvođača sa sjevera Crne Gore kroz inicijative na polju marketinga i stvaranja Brenda;
- (3) Podsticanje inovacija u poljoprivrednom sektoru.

Mjesto realizacije:

Andrijevisa, Berane, Bijelo Polje, Danilovgrad, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Šavnik i Žabljak

Kratak opis:

Program je dizajniran tako da pomogne poljoprivrednim proizvođačima sa sjevera Crne Gore. FORS Montenegro je u sklopu ovog programa napravio akcioni plan sa svim detaljima projekta. Takođe su održani sastanci sa mogućim korisnicima grantova, nakon čega je FORS raspisao konkurs za dodjelu grantova. Kao pomoć STARS timu FORS Montenegro je prikupio i preveo na engleski jezik pristigle projekte koji su prosljeđeni na ocjenjivanje. Grantovi sa maksimalnim iznosom do 8000 € su se dodjeljivali registrovanim sekundarnim proizvođačima koji su partneri sa primarnim proizvođačima, registrovanim primarnim proizvođačima, poljoprivrednim udruženjima poljoprivrednih proizvođača. STARS Program je pomagao inovativne i efikasne programe kojima se poboljšavala produktivnost i ostvarivao pristup tržištu u sektoru poljoprivrede. Dodijeljeno je 12 grantova u vidu robe ili materijala. Ukupna vrijednost podijeljena kroz ove grantove iznosila je 100 000 \$.

Br: 2

Naziv projekta:	Najmlađi najbrže uče
Vrijeme realizacije:	mart 2010 – oktobar 2010.
Donatori:	Caritas Luxembourg
Vrijednost projekta:	4,535.00 €
Ciljevi projekta:	<p>Opšti cilj projekta „Najmlađi najbrže uče“ će doprinijeti unapređenju stanja životne sredine u opštini Berane.</p> <p>Ciljevi projekta su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Edukacija osnovaca i djece iz vrtića o selektivnom odlaganju otpada; b) Poboljšanje kvaliteta i protoka informacija među osnovcima i djecom iz vrtića o selektivnom odlaganju otpada, c) Praktična primjena selektivnog odlaganja otpada u osnovnim školama (dvije) i vrtiću „Radmila Nedić“ u Beranama.
Mjesto realizacije:	Berane
Kratak opis:	<p>Kroz realizovani projekat pod nazivom „Najmlađi najbrže uče“ FORS Montenegro je dao svoj doprinos ekološkim principima i unapređenju stanja životne sredine na sjevero-istoku Crne Gore. Projekat se realizovao u Beranama u saradnji sa dvije osnovne škole i predškolskom ustanovom „Radmila Nedić“. Kroz niz promotivnih aktivnosti i aktivnosti čišćenja sa najmlađom ciljnom grupom, projekat je doprinio da se kod ove populacije usadi odgovornost prema zaštiti životne sredine kroz selektivno odlaganje otpada i promovisanjem sistema selektivnog odlaganja otpada kod građana Berana.</p>

Br:3

Naziv projekta:	Zelena agenda II
Vrijeme realizacije:	maj 2010 – septembar 2010
Donatori:	Milieukontakt
Vrijednost projekta:	5.990,00 €
Ciljevi projekta:	Doprinijeti poboljšanju stanja životne sredine kroz implementaciju mini projekta zasnovanog na dokumentu "Zelena agenda Mojkovac"
Mjesto realizacije:	Mojkovac
Kratak opis:	<p>Zelena agenda II je nastavak "Regionalnog programa za zaštitu životne sredine zapadnog Balkana". Cilj prvog dijela projekta bio je implementacija "Zelene Agende" u 17 koraka i 5 faza, a krajnji rezultat bio je usvajanje dokumenta „Zelena agenda Mojkovac“ u skupštini opštine Mojkovac 1. marta 2010.</p> <p>Nastavak projekta „Zelena agenda“ tiče se odabira prioriteta iz strateškog dokumenta „Zelena Agenda Mojkovac“, i implementacije mini projekta baziranog na tom prioritetu. Prioritetni projekat odabran je od strane Radne grupe koju su činili predstavnici opštine Mojkovac i predstavnici NVO sektora u Mojkovcu .</p> <p>Nakon odabira projekta FORS Montenegro tim je održao radionicu za članove radne grupe o pisanju prijedloga projekta nakon čega su članovi radne grupe napisali projekat u saradnji sa predstavnikom "Polimskog muzeja". Odabrani mini projekat je nastavak istraživanja na arheološkom nalazištu Brskovo. Mini projekat je sproveo tim „Polimskog muzeja“ iz Berana i ovim projektom izrađen je elaborat koji ima za cilj da se planiraju aktivnosti za narednih pet godina koji obuhvataju, istraživanja na lokalitetu Brskovo, konzervaciju otkrivenih arhitektonskih ostataka i publikovanje dobijenih rezultata. FORS Montenegro je u sklopu projekta održao i čas o zaštiti životne sredine u OŠ „Milovan Rakočević“u Mojkovcu.</p>

Br:4

Naziv projekta:	Mapiranje otpada duž vrhunskih biciklističkih staza T1, T2 i T3
Vrijeme realizacije:	maj 2010 – jul 2010
Donatori:	SNV (Holandska razvojna organizacija)
Vrijednost projekta:	6.000,00 €
Ciljevi projekta:	<p>(1) Popisivanje količina i analiza otpada duž biciklističke staze T-1, T-2 i T-3;</p> <p>(2) Popisivanje atraktivnih turističkih lokacija duž biciklističke staze T-1, T-2 i T-3;</p> <p>(3) Identifikacija izvora zagađenja i preporuke za rješenje problema;</p> <p>(4) Davanje preporuka za unapređenje stanja duž staza (table, klupe, skloništa, popravka puta, popravka vodo izvora...);</p> <p>(5) Identifikacija i markiranje turističkih atrakcija (vidikovci, izvori, vodopadi, biodiverzitet, kulturna baština, arhitektonske atraktivnosti).</p>
Mjesto realizacije:	Nikšić, Plužine, Šavnik, Žabljak, Pljevlja, Kolašin, Bijelo Polje, Mojkovac, Berane, Andrijevića, Rožaje, Plav, Danilovgrad, Cetinje, Kotor i Herceg Novi
Kratak opis:	<p>FORS Montenegro je u saradnji sa SNV (Holandskom razvojnom organizacijom), Ministarstvom turizma, Ministarstvom uređenja prostora i zaštite životne sredine, NTO Crne Gore i opštinskim službama Herceg Novog, Danilovgrada, Nikšića, Plužina, Bijelog Polja, Šavnika, Cetinja, Kotora, Žabljaka, Kolašina, Pljevalja, Berana, Andrijevice, Plava, Mojkovca i Rožaja izvršio obilazak, kontrolu i mapiranje smetlišta na vrhunskim biciklističkim stazama T-1, T-2 i T-3. Takođe ovom prilikom identifikovane su i turističke atrakтивности na pojedinim djelovima staza.</p> <p>Ukupno je pregledano oko 1220 kilometara ili 88 % od ukupne dužine staza. Prilikom obilaska korišćen je GPS uređaj za tačno utvrđivanje lokacije pronađenih smetlišta, a takođe snimljeno oko 800 fotografija nepravilnog odlaganja otpada u neposrednom okruženju staza T-1, T-2 i T-3.</p>

Br:5

Naziv projekta:	CLEAN (Djeca uče o aktivnostima potrebnim za očuvanje životne sredine)
Vrijeme realizacije:	septembar 2010 – jun 2011.
Donatori:	Ambasada SAD u Crnoj Gori
Vrijednost projekta:	20. 000,00 \$.
Ciljevi projekta:	<p>Opšti cilj :</p> <p>Podizanje javne svijesti o problemu otpada i važnosti selektivnog odlaganja otpada.</p> <p>Specifični ciljevi:</p> <p>(1) Edukovati najmanje 300 učenika osnovne škole u opštini Pljevlja o selektivnom odlaganju otpada;</p> <p>(2) Poboljšati kvalitet i protok informacija o selektivnom odlaganju otpada među učenicima (2-4 razred) osnovnih škola Nikšić, Danilovgrad i Pljevlja;</p> <p>(3) Obezbijediti praktičnu primjenu selektivnog odlaganja otpada u osnovnim školama u opštinama Nikšić, Danilovgrad i Pljevlja.</p>
Mjesto realizacije:	Nikšić, Pljevlja, Danilovgrad
Kratak opis:	<p>Projekat „CLEAN“ je FORS Montenegro realizovao u okviru konkursa za dodjelu grantova za podizanje nivoa svijesti o zaštiti životne sredine. U ukupno 10 osnovnih škola implementirane su sljedeće projektne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obezbijeđene su korpe za selektivno odlaganje otpada koje su postavljene u holovima i učionicama škola. Podjelu korpi su pratila i edukativna predavanja na temu „Selektivno odlaganje otpada i reciklaža“. - formirane su ekološke patrole čija se svrha ogledala u tome da je na svakom odmoru ekološka patrola na hodnicima upućivala ostale učenike na selektivno odlaganje otpada, - organizovana je izložba likovnih radova na temu „Ljepota prirode“, - organizovan je izlet u 3 osnovne škole u Pljevljima i akcija čišćenja zelenih površina oko i u dvorištu škola, - realizovan je kviz na temu Reciklaža i zaštita životne sredine, u okviru kojeg su podijeljene nagrade u vidu štampača i multifunkcionalnih uređaja. <p>Škole u kojima je sproveden projekat su: OŠ „Mileva Lajović Lalatović“, OŠ „Braća Labudović“, OŠ „Milija Nikčević“ i OŠ „Jagoš Kontić“ iz opštine Nikšić, OŠ „Milosav Koljenšić“, OŠ „Vuko Jovović“ i OŠ „Njegos“ iz opštine Danilovgrad i OŠ „Saljko Aljković“, OŠ „Boško Buha“ i OŠ „Ristan Pavlović“ iz opštine Pljevlja.</p>

Br:6

Naziv projekta:	Jednake mogućnosti
Vrijeme realizacije:	oktobar 2010 – jun 2011.
Donatori:	Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću
Vrijednost projekta:	11.500,00 €
Ciljevi projekta:	<p>Opšti cilj: Unapređenje položaja OSI u Crnoj Gori i njihovo uključivanje u sve oblasti društva na ravnopravnoj osnovi.</p> <p>Specifični ciljevi: (1) Objezbjeđenje pristupačnosti sredine za osobe sa invaliditetom kroz izgradnju pristupnih rampi na sjeveru Crne Gore u periodu od 8 mjeseci; (2) Podizanje nivoa svijesti društva na lokalnom i nacionalnom nivou o problemima i barijerama sa kojima se suočavaju osobe sa invaliditetom.</p>
Mjesto realizacije:	Berane, Plav
Kratak opis:	<p>U sklopu programa raspodjele dijela prihoda od igara na sreću, Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću donijela je odluku o finansiranju projekta „Jednake mogućnosti” koji se tiče oblasti zadovoljavanja potreba lica sa invaliditetom.</p> <p>Ovim projektom izgrađene su 4 pristupne rampe na zgradama javnih ustanova (objektima od posebnog interesa za OSI na sjeveru Crne Gore), a i povećan je nivo informisanosti društva o problemima i barijerama sa kojima se suočavaju osobe sa invaliditetom putem medijske kampanje.</p> <p>U toku implementacije projekta uspostavljena je saradnja i sa opštinama Berane i Plav koje su kao doprinos projektu obezbijedile elaborate za izgradnju pristupnih rampi i nadzor građevinskih radova.</p> <p>Javne ustanove na kojima su izgrađene pristupne rampe su: Dom zdravlja Berane (ulaz u Centar za djecu sa posebnim potrebama), Opšta bolnica Berane, Dom zdravlja Plav i Centar za kulturu Plav.</p>

Br:7

Naziv projekta:	Prezentacija o stanju u okolini vrhunskih biciklističkih staza u 16 opština u Crnoj Gori
Vrijeme realizacije:	septembar 2010.
Donatori:	SNV(Holandska razvojna organizacija)
Vrijednost projekta:	3.000,00 €
Ciljevi projekta:	(1) Izrada forme akcionog plana za čišćenje u okolini vrhunskih biciklističkih staza i prezentacija u 16 opština u Crnoj Gori; (2) Prezentovano stanje u okolini vrhunskih biciklističkih staza u 16 opština u Crnoj Gori.
Mjesto realizacije:	Nikšić, Plužine, Šavnik, Žabljak, Pljevlja, Kolašin, Bijelo Polje, Mojkovac, Berane, Andrijevica, Rožaje, Plav, Danilovgrad, Cetinje, Kotor i Herceg Novi
Kratak opis:	<p>Nakon sprovedenog projekta „Mapiranje otpada duž vrhunskih biciklističkih staza T1, T2 i T3“ FORS Montenegro je u saradnji sa SNV-om, kao nastavak istog, u septembru mjesecu 2010 godine, izvršio prezentaciju o stanju u okolini biciklističkih staza. Prezentacija i sastanci održani su u svih 16 opština kroz koje prolaze biciklističke staze. Takođe je razvijen i usvojen akcioni plan za čišćenje u okolini vrhunskih biciklističkih staza koje će sprovesti opštine korisnici. Nastavak projekta biciklističkih staza je iniciran od strane Ministarstva turizma Crne Gore, a podržan od strane SNV organizacije. FORS Montenegro je već uspostavio saradnju sa SNV-om na ovom i drugim razvojnim projektima i na osnovu iskustva sa prethodnog projekta istog tipa je odabran da implementira projekat biciklističkih staza T1,T2 i T3.</p> <p>Tom prilikom korišćena je Power point prezentacija, koja je sadržala tačno utvrđene lokacije nepravilnog odlaganja otpada, kao i fotografije o zatečenom stanju. Takođe je u toku sastanaka predstavljana forma akcionog plana, koju je FORS Montenegro formirao uz sugestije SNV-a.</p>

Br:8

Naziv projekta:	Zajedno za prirodu
Vrijeme realizacije:	novembar 2010 – januar 2012.
Donatori:	Delegacija Evropske Komisije
Vrijednost projekta:	Ukupna vrijednost projekta je 273.000,00 €, a za Crnu Goru je opredijeljeno 148.720, 00 €.
Ciljevi projekta:	<p>Opšti cilj: Dat doprinos očuvanju životne sredine kroz uklanjanje divljih deponija, uvođenje monitoring sistema i podizanje nivoa svijesti građana o pravilnom odlaganju otpada.</p> <p>Specifični ciljevi: (1) Uspostavljen održivi model zaštite životne sredine kroz uklanjanje 12 divljih deponija (6 u Crnoj Gori), i uspostavljanje 6 monitoring sistema zaštite lokacija za period od 12 mjeseci; (2) Obezbeđeni uslovi za promjenu navika lokalnog stanovništva u 4 ciljne opštine kroz podizanje svijesti građana o pravilnom odlaganju otpada u periodu od 12 mjeseci.</p>
Mjesto realizacije:	Opštine Nikšić, Berane i Pljevlja u Crnoj Gori i opština Kraljevo u Srbiji
Kratak opis:	<p>Projekat je finansiran od strane Evropske unije, u okviru programa prekogranične saradnje između Crne Gore i Srbije. Projekat se realizuje u opštinama Berane, Nikšić i Pljevlja u Crnoj Gori i u opštini Kraljevo u Srbiji.</p> <p>U ovom projektu prekogranične saradnje glavni aplikant je FORS Montenegro, a aplikant u Srbiji je Javno komunalno preduzeće „Čistoća“, Kraljevo.</p> <p>Projekat je realizovan u saradnji sa komunalnim policijama, javnim komunalnim preduzećima i opštinskim službama za zaštitu životne sredine iz opština Nikšić, Berane i Pljevlja. Aktivnosti koje su u sklopu projekta realizovane uključuju: čišćenje i uklanjanje divljih deponija, uspostavljanje održivog sistema video nadzora nad očišćenim lokacijama, pošumljavanje očišćenih lokacija, postavljanje kontejnera i klupica za odmor, uspostavljanje i promovisanje "zelenih" SOS telefona putem kojih građani mogu da prijave nesavjesno ponašanje, kao i intezivnu kampanju kojom se putem TV i radio spota, TV i radio emisija, pres konferencija, bilborda, brošura, letaka, postera i ostalih promotivnih materijala nastoji podići nivo svijesti građana kada je u pitanju zaštita životne sredine. Projekat je takođe uključio i istraživanje na početku i na kraju projekta koje ima za cilj da pokaže da li je došlo do povećanja nivoa svijesti građana vezano za očuvanje životne sredine.</p>

Br:9

Naziv projekta:	Stop divljim deponijama
Vrijeme realizacije:	decembar 2010 – maj 2011.
Donatori:	Opština Nikšić
Vrijednost projekta:	2.000,00 €
Ciljevi projekta:	Opšti cilj projekta „STOP divljim deponijama“ je očuvanje i unapređenje životne sredine
Mjesto realizacije:	Opština Nikšić
Kratak opis:	<p>Glavne aktivnosti pilot projekta „STOP divljim deponijama“, bile su: intezivna medijska kampanja o pravilnom upravljanju (odlaganju) otpadom, kampanja o podsticanju kaznene politike za prekršioce odredbi Zakona o životnoj sredini, lociranje divljih deponija, čišćenje i zatvaranje najmanje dvije divlje deponije, postavljanje fizičkih prepreka kako bi se spriječilo ponovno pretvaranje očišćene površine u deponiju (ograđivanje prostora oko divlje deponije), uvođenje sistema video-nadzora na najugroženijim lokacijama, štampanje informativnog letka o upravljanju (odlaganju) otpadom, štampanje informativnog letka o legalnim deponijama (lokacijama za odlaganje otpada), organizovanje informativnih emisija na lokalnoj televiziji o posljedicama odlaganja otpada na divljim deponijama, o sankcijama zbog odlaganja otpada na divljim deponijama. Realizacija projekta je trajala šest (6) mjeseci. Implementacija planiranih aktivnosti odvijala se u dvije faze, pripremnu i fazu neposredne realizacije.</p>

Br:10

Naziv projekta:	Podrška Zajedničkom programu održivog ekonomskog razvoja i zaštite životne sredine
Vrijeme realizacije:	Decembar 2010 – april 2011.
Donatori:	UNFAO (Organizacija za hranu i poljoprivredu pri UN)
Vrijednost projekta:	10,000.00 \$
Ciljevi projekta:	Pružanje savjetodavnih usluga, treninga i poslovne podrške lokalnim poljoprivrednicima u okviru projekta Zajedničkom programu održivog ekonomskog razvoja i zaštite životne sredine..
Mjesto realizacije:	Žabljak, Pljevlja, oblast Nacionalnog parka Durmitor
Kratak opis:	<p>U saradnji sa UNDP, UNIDO, UNEP i UNESCO u Crnoj Gori, FAO implementira ovaj projekat. FORS Montenegro je odabran kao podizvođač za implementaciju aktivnosti:</p> <p>(1) Trening za unapređenje vještina potrebnih za obavljanje određenih servisa podrške koji su identifikovani od strane Nacionalnog konsultanta za ekonomiju životne sredine i razvoj biznisa i razvoj servis servisa; (2) U saradnji sa Nacionalnim konsultantom pripremljen je detaljan radni plan za implementaciju aktivnosti; (3) Podizanje svijesti među malim farmerima o potencijalnom razvoju novih proizvoda i servisa i njihovom boljem reklamiranju; (4) U saradnji sa Agribusiness centrom Žabljak i drugim zainteresovanim stranama identifikovane su potrebe i obezbijeđen trening koji je uključivao: procedure za to kako se kvalifikovati i prijaviti za programe ruralnog razvoja i druge izvore; tržište i razvoja proizvoda; standardizacija proizvoda i ispunjenje regulatornih zahtjeva, razvoj agro turizma; (5) Identifikacija direktnih korisnika; (6) identifikacija kritičnih prepreka za bolje prodaje lokalnih poljoprivrednih proizvoda na turističkim tržištima; (7) Predstavljanje primjera dobre prakse u razvoju poljoprivrede i turizma u drugim zemljama; (8) Spajanje lokalnih stejkholdera i pomaganje razvoja lokalnih prodajnih mjesta za tradicionalne i nove poljoprivrednih proizvode; (9) obezbijediti podršku i obuku direktnim korisnicima u osnivanju biznis aranžmana sa naglaskom na dobavljače i kupce, cijene i razvoj proizvoda i servisa; (10) Priprema i realizacija radionice u cilju identifikacije potreba i moguće buduće podrške; (11) Doprinos pripremi projekta.</p>

